

Sajtóanyag

2020. február 1-től működik a Nemzeti Szerv- és Szövetdonációs Tiltakozások Regisztere az Országos Vérellátó Szolgálatnál

2020. február 1-től az Országos Vérellátó Szolgálat működteti a Nemzeti Szerv-és Szövetdonációs Tiltakozások Regiszterét, amelyet ezt megelőzően a Nemzeti Népegészségügyi Központ működtetett Országos Transzplantációs Nyilvántartás néven. Ebben a regiszterben történik a szerv és szövetdonációval kapcsolatos egyéni tiltakozások nyilvántartása. Minden szerv- és szövetkivétel megelőzően kötelező a nyilvántartásban ellenőrizni, hogy az elhunyt szerepel-e a tiltakozók között. Írásos tiltakozó nyilatkozat hiányában az elhunyt beleegyezését kell vélelmezni.

Módosító jogszabály:

33/2019. (XII. 20.) EMMI rendelet az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek a szerv- és szövetátültetésre, valamint -tárolásra és egyes kórszövetteni vizsgálatokra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 18/1998. (XII. 27.) EüM rendelet módosításáról

A módosító rendelkezés a Magyar Közlöny 2019. évi 213. számban jelent meg, melynek rendelkezései 2020. február 1-én léptek hatályba.

Az önrendelkezéshez való jog keretében minden természetes személynek joga van ahhoz, hogy halála esetére rendelkezzen a holttestét érintő beavatkozásokról. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény rendelkezései szerint (19. § (2)) bárki megtilthatja, hogy holttestéből szervet és szövetet átültetés, egyéb gyógyító célú felhasználás, kutatás vagy oktatás céljából eltávolítsanak.

Az írásos tiltakozó nyilatkozat megtételének, visszavonásának és ellenőrzésének szabályait az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek a szerv- és szövetátültetésre, valamint -tárolásra és egyes kórszövetteni vizsgálatokra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 18/1998. (XII. 27.) EüM rendelet 6-12. §-ai rögzítik.

Hazánkban az elhunytból történő szerv-, szövetadományozásra vonatkozóan a **feltételezett beleegyezés elve** érvényesül, vagyis ha valaki életében nem tiltakozott írásban az ellen, hogy szerveit halála esetén szerv-, szövetátültetési célokra felhasználják, akkor az elhunyt beleegyezését kell vélelmezni.

A feltételezett beleegyezés elvét alkalmazza az európai országok többsége.

Az Országos Vérellátó Szolgálat az aneszteziológus és intenzív terápiás szakma támogatásával az Országos Transzplantációs Nyilvántartást működtető Nemzeti Népegészségügyi Központtal közösen kezdeményezte a jogalkotónál az Országos Transzplantációs Nyilvántartás feladatainak átadását az

Országos Vérellátó Szolgálathoz. A jogszabály módosítási javaslat a feladat átadás-átvétel mellett további pontosításokat is igényelt az elmúlt évek tapasztalatai alapján.

A módosítást követően kialakított új eljárásrend, és a kor követelményeinek megfelelő technikai kapacitás birtokában jelentősen javul a tiltakozó regiszterben történő tiltakozások nyilvántartásának, valamint az eseti lekérdezéseknek az elérhetősége, a minősége, a biztonsága, a nyomon követhetősége és a visszakereshetősége, miközben csökken az intenzív osztályokon életmentő ellátást nyújtó orvosok adminisztratív terhe.

A módosítás rövid összefoglalója és értelmezése:

- A jogszabály módosítás során fontos szempont volt a regiszter pontosabb megnevezése, ezért szükségesnek és indokoltnak tartottuk a megnevezést Országos Transzplantációs Nyilvántartásról **Nemzeti Szerv- és Szövetdonációs Tiltakozások Regiszterére** módosítani. (8. § (3) bekezdése)
- A kijelölt egészségügyi dolgozót a donáció folyamat során nem terheli külön telefon-, és faxhívás a tiltakozás ellenőrzésével kapcsolatban. (8. § (3) bekezdése)
- Minden lekérdezés visszakereshető az új regiszterben.
- További fontos szempont volt a magyar állampolgárok önrendelkezéshez való jogának tiszteletben tartása a személyi hatály figyelembevételével, ezért a jogszabály módosítás biztosítja, hogy **magyar állampolgár külföldön történő halála esetén is lehetőség legyen ellenőrzött keretek között a tiltakozó regiszter lekérdezésére**. Ez a jogszabály módosítás értelmében az illetékes hatóságok közötti hivatalos kapcsolatfelvétel és információcsere útján valósulhat meg. (10. § (10) bekezdése)
- A tiltakozás visszavonásával kapcsolatban kiterjesztett, a tiltakozás megtételével megegyező lehetőségeket javasoltunk (ajánlott postai küldemény) a szabad döntés kinyilvánítás támogatása érdekében. (9. § (4) bekezdés b) alpontja)
- A személyes adatok kezelésére vonatkozó nyilatkozatban, a 4. számú mellékletben kitértünk az adatváltozás bejelentési kötelezettségvállalásra 30 napos határidővel. (4. számú melléklet)
- Az irányadó Eütv. 4. §-ban található területi hatályra tekintettel a kapcsolódó végrehajtási rendeletet a regiszter használata során **alkalmazni tudjuk** minden Magyarország területén tartózkodó természetes személyre, így **a Magyarországon elhunyt külföldi állampolgárok esetében is**.

A feladat átadás-átvétel egyszerre támogatja a donorjelentő intézmények szakembereinek munkáját és az állampolgári alapjogok tiszteletben tartásának maradéktalan teljesülését egy korszerű technikai környezetben.

Háttér:

A szervátültetés az orvostudomány és az emberiség egyik csodája, hiszen végstádiumú szívelégtelenségben szenvedő betegek részére nyújtja a legjobb minőségű és sokszor az egyetlen gyógymódot. Azonban az életmentő és életminőség javító transzplantációkhoz szerveket adományozó donorokra és donorszervekre van szükség. A szervadományozás elsősorban elhunytakból, pontosabban dobogó szívű agyhalottakból történik Magyarországon és Európa szerte.

A közösség iránti személyes felelősségvállalásunk egyik legnemesebb módja a szervadományozás. A magyar lakosok többsége adományozná szerveit haláluk után életmentő átültetésekhez. A donációt támogató beleegyező szándékunk esetén szükséges, hogy a döntésünket elmondjuk családtagjainknak, akik egy hirtelen, nem várt tragédia esetén vissza tudnak emlékezni véleménynyilvánításunkra. Mindez azért is fontos, mert a feltételezett beleegyezés elve az önrendelkezéshez való jogra épül, amely szervadományozás esetén azt jelenti, hogy a kezelőorvosoknak és a családtagoknak közösen tiszteletben kell tartania az elhunyt szervadományozásról szóló végakarátát. A döntésünk előtt azonban fontos azt is tudnunk, hogy elhunytból történő szervkivételre agyhalál esetén van lehetőség. Ezért tudnunk kell, hogy az agyhalál egyenlő az egyén halálával, amikor az agy működése végérvényesen és visszafordíthatatlanul megszűnik.

Hozzuk meg személyes döntésünket saját szerveink adományozásáról és beszéljünk róla otthon!

A szervátültetés életet ment! Az életmentő szerveket pedig mi adjuk, mi adhatjuk.